

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1	Beperkte ruimte 5
	Beschikbare ruimte 5
	Ruimen 6
	Uitbreiden of nieuwe plek 6
	Uitgifte van graven voor bepaalde tijd 6
	Uitgifte alleen bij directe begraaving 7
Hoofdstuk 2	Kosten 9
	Huidige begroting 9
	Huur graf en begraafrechten 9
Hoofdstuk 3	Onderhoud 11
	De kosten 11
	Begripsomschrijving 11
	Niet meer aanbieden 12
	Inzet voorziening afkoopsom graven 12
	Verval en onderhoud 13
Hoofdstuk 4	Cultuurhistorie 15
	Cultuurhistorisch erfgoed 15
Hoofdstuk 5	Asverstrooiing 17
	Strooiveld 17
Samenvatting	19

Inleiding

Het huidige begraafplaatsenbeleid stamt uit het begin van de jaren '90. Doel van dit beleid was de verschillende invalshoeken voor begraven uit de oude gemeenten samen te voegen tot een nieuw beleid van de gemeente Eemsmond. Destijds is er voor gekozen een eenvoudig en ruimhartig systeem op te zetten rond begraven op gemeentelijke begraafplaatsen binnen de gemeente. Dit hield in het kort in: het niet meer voor een bepaalde tijd uitgeven van begraafrechten, het onbeperkt aankopen van graven tegen een zeer lage prijs en het vereenvoudigen van de afkoopsommen voor schoonhouden en onderhoud. Hiermee werd getracht voor de toekomst een eenduidig beleid te formuleren waarop lange tijd kon worden voortgebouwd. Dit beleid heeft echter een aantal nieuwe onduidelijkheden opgeleverd. Tevens zijn er vragen bij de gemeente binnengekomen waarvoor nog geen beleid is ontwikkeld.

Deze notitie wil voor het gemeentelijke begraafplaatsenbeleid een richting geven voor de toekomst. Achtereenvolgens zullen de onderstaande onderwerpen aan bod komen:

- ? *Hoe gaan we om met de beperkte ruimte op begraafplaatsen?*
- ? *Hoe zorgen we dat we meer kostendekkend werken?*
- ? *Hoe gaan we om met onderhoud en schoonhouden van graven?*
- ? *Wat doen we met het cultuurhistorische aspect van een groot aantal graven?*
- ? *Welke vragen en verzoeken liggen er nog meer en hoe dan wel of willen we met deze wensen omgaan?*

Hoofdstuk 1 Beperkte ruimte

Beschikbare ruimte

De gemeente Eemsmond beschikt over 11 algemene begraafplaatsen. In de volgende dorpen is een begraafplaats aanwezig: Eppenhuisen, Kantens, Oldenzijl, Oosternieland, Roodeschool, Uithuisen (Heerdweg en Hoofdstraat-West), Uithuizermeeden, Usquert, Warffum en Zandeweer.

Op de algemene begraafplaats in Uithuisen en Warffum is een gedeelte ingericht als Joodse begraafplaats welke niet meer gebruikt wordt. Daarnaast is er een Rooms Katholieke begraafplaats in Uithuisen en een Protestantse begraafplaats in Breede. De joodse begraafplaatsen worden door de gemeente onderhouden. Dit geldt echter niet voor de grafmonumenten zelf. Deze zijn recent opgeknapt door het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap.

Vanaf 2000 tot en met 2004 zijn er in de Gemeente Eemsmond totaal 568 graven verkocht. Dit betekent dat er ruim 100 graven per jaar worden verkocht.

De beschikbare capaciteit op de begraafplaatsen neemt met de jaren af. In de onderstaande tabel vindt u een schatting van het aantal nog beschikbare graven, een langjarig gemiddelde van het aantal jaarlijks verkochte graven en een schatting van het jaartal waarin de betreffende begraafplaats vol is.

Begraafplaats	Geschat aantal beschikbare algemene graven	Langjarig gemiddelde aantal verkochte graven	Geschat jaartal waarin begraafplaats vol is
Uithuisen Hrdwg	550	30	2024
Uithuizermeeden	350	38	2015
Eppenhuisen	450	2	2231
Kantens	80 + 40 ¹	6	2026
Oosteinde	325	13	2031
Warffum	200	10	2026
Oosternieland	30	4	2014
Usquert	25 + 200 ²	11	2026
Zandeweer	250	5	2056
Oldenzijl	225	2	2118

¹ 40 extra graven wanneer 2^e deel armenlap wordt geruimd en heringericht naar aanleiding van besluit in 1998

² 200 plaatsen zijn gereserveerd; ruimte wordt in 2006 ingericht

Wanneer we naar deze cijfers kijken valt op dat we op korte termijn een probleem krijgen op de begraafplaatsen van Oosternieland en Uithuizermeeden. Omdat het uitbreiden van een begraafplaats dan wel het nieuw realiseren van een begraafplaats veel tijd kost, zal voor bovenstaande begraafplaatsen nu reeds een principe uitspraak moeten worden gedaan. Hiervoor zijn verschillende oplossingen denkbaar.

Ruimen

De eerste mogelijkheid is het ruimen van een deel van de begraafplaats. Hiervoor is het zgn. armenlap het meest geschikt. Dit is gebeurd in Kantens en is bijvoorbeeld mogelijk in Uithuizermeeden. Probleem is echter dat dit gevoelig zal liggen. Want waarom wel dit deel ruimen en andere delen niet? Tevens speelde in Kantens het punt dat er als alternatief een geheel nieuwe begraafplaats moest worden aangelegd. In Uithuizermeeden speelt dit niet. Omdat ruimen over het algemeen gevoelig ligt, het een arbeidsintensief traject is en op de korte termijn naar verwachting weinig ruimte oplevert zeker in verhouding tot de nog uit te voeren inventarisatie rond cultuurhistorische graven (zie later) wordt voorgesteld hier niet toe over te gaan. Dit geldt niet voor het ruimen van grafstenen wanneer dit uit beheerstechnische overwegingen wenselijk is. De criteria hiervoor worden opgenomen in de nieuw op te stellen verordening.

Voorstel:

Alleen grafstenen ruimen wanneer dit vanuit beheerstechnische overwegingen wenselijk is en voorlopig niet over te gaan tot het ruimen van een graf.

Uitbreiden of nieuwe plek

Als het gaat om Uithuizermeeden ligt het voor de hand om te bekijken op welke wijze er het beste een uitbreiding kan plaatsvinden. Het kan hier gaan om een uitbreiding bij de huidige begraafplaats of om een nieuwe begraafplaats welke op termijn ook andere begraafplaatsen kan vervangen. Hiervoor zal een nadere studie noodzakelijk zijn.

Wanneer we kijken naar de begraafplaats van Oosternieland moeten we de vraag stellen of we deze begraafplaats nog moeten uitbreiden. Dit omdat het een kostbare zaak is, zeker wanneer gekeken wordt naar de minimale uitgifte van graven. Met het langjarige gemiddelde van 4 verkopen kunnen we nog 8 jaar vooruit.

Voorstel:

De begraafplaats van Oosternieland niet meer uit te breiden en tevens een onderzoek te doen naar uitbreidingsmogelijkheden dan wel alternatieven voor de begraafplaats in Uithuizermeeden.

Uitgifte van graven voor bepaalde tijd

Een mogelijkheid is om over te gaan tot het uitgeven van graven voor een beperkte periode, naast het al bestaande eeuwigdurende grafrecht. Meestal wordt hierbij uitgegaan van 30 jaar met daarna de mogelijkheid tot verlengen met steeds 10 jaar. Dit is het geval in vele gemeenten. Dit brengt echter meer administratieve handelingen met zich mee. Hiervoor is een helder systeem noodzakelijk. Tevens is altijd de gedachte geweest om hier niet toe over te gaan, omdat er voldoende ruimte beschikbaar is voor uitbreiding en dit tevens getuigd van respect voor de overledene. Gezien de veranderde inzichten rondom begraven en het voorkomen van problemen in de toekomst wordt de keus om nu af te stappen van eeuwigdurende grafrechten de beste optie geacht.

Voorstel:

Niet meer het eeuwigdurende grafrecht aan te bieden maar graven alleen nog aan te bieden voor 30 jaar en de mogelijkheid te bieden om dit steeds te verlengen met 10 jaar. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de kosten voor een grafrecht voor 30 jaar € 600 bedragen (het huidige tarief voor eeuwigdurend) en voor verlenging per 10 jaar €200.

Uitgifte alleen bij directe begraafing

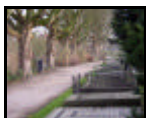
Om de problematiek naar de toekomst op te lossen kan er ook voor gekozen worden dat uitgifte van graven alleen kan geschieden bij directe begraafing. Dit houdt in dat er geen graven meer vooraf uitgegeven kunnen worden. Dit betekent dat naar de toekomst voorkomen kan worden dat begraafplaatsen voor een groot deel leeg zijn maar er geen graven meer beschikbaar zijn, omdat deze vooraf zijn uitgegeven. Men kan alleen graven verwerven op het moment dat er iemand begraven wordt. Voor samenwonenden (gehuwd, geregistreerd partnerschap en samenlevend) is het natuurlijk altijd mogelijk een dubbel graf te verwerven. In uitzonderlijke situaties moet het ook mogelijk zijn nog een of twee graven extra te verwerven. Hierbij kan men denken aan kinderen die door bijzondere omstandigheden thuiswonend zijn.

De termijn van de hierboven bedoelde verwerving is gekoppeld aan de termijn waarvoor het eerste grafrecht is aangegaan. Voor deze graven zijn grafrechten verschuldigd.

Voorstel:

Alleen nog graven uit te geven bij directe begraafing. Verwerven van een dubbel graf voor samenwonenden is mogelijk.

Hoofdstuk 2 Kosten

Huidige begroting

Een van de doelstellingen voor een nieuw beleid is te komen tot een betere kostentoedeling. Vraag hierbij is welke onderdelen al dan niet in de aanschaf van een graf moeten worden meegenomen. Immers voor een belangrijk deel heeft een begraafplaats ook de functie als plek van bezinning en rust. In dit kader is het te vergelijken met een park. Daarnaast speelt op bijna alle begraafplaatsen het cultuurhistorische aspect ook een grote rol. In de begroting is in 2006 ongeveer € 445.000 opgenomen voor het directe onderhoud van de begraafplaatsen. Dit is exclusief het onderhoud dat door Abillity wordt gepleegd (deze is opgenomen onder het onderdeel openbaar groen en bedraagt ongeveer € 130.000) en de apparaatskosten Publiekszaken welke € 57.000 bedragen. Het is echter wel inclusief de kosten die gemaakt worden voor de daadwerkelijke begrafenis. De totale kosten bedragen dus € 632.000.

Wanneer we alleen kijken naar het onderdeel begraven dan zijn de kosten € 201.370. Dit bestaat uit de onderdelen apparaatskosten publiekszaken (€ 57.000) en gemeentebedrijf (€ 69.370) en de kapitaallasten (uitbreiding en aanpassing begraafplaatsen) ad € 75.000. De overige kosten van € 430.630 zijn bedoeld voor onderhoud van de begraafplaats. Hiertegenover staan jaarlijkse inkomsten van ongeveer € 125.000 aan leges opbrengsten.

Huur graf en begraafrechten

De kosten voor begraven zijn uitgesplitst in het onderdeel huur graf en begraafrechten. Zoals hiervoor is aangegeven bedragen de totale kosten € 201.370. Wanneer we uitgaan van een volledige dekking voor het begraven zullen in totaal € 76.370 ($201.370 - 125.000$) extra aan leges moeten worden gedekt.

Het besluit dat eind 2004 genomen is om gedurende vier jaar de leges jaarlijks met 25% te verhogen zorgt elk jaar voor een beter financieel plaatje. Zeker als het gaat om het onderdeel aankoop eigen graf. Voor 2006 bedragen de kosten voor een algemeen graf € 600. Het bedrag bestaat immers met name uit de kosten die gemaakt zijn om de begraafplaats aan te leggen, aan te passen en uit te breiden. In de begroting is hiervoor aan kapitaallasten € 75.000 opgenomen. Uitgaande van de uitgifte van jaarlijks 125 graven staan de kosten in verhouding tot de opbrengsten.

Voorstel:

De kosten van verwerven van een graf niet verder te verhogen. D.w.z. de komende twee jaar de reeds afgesproken verhoging van 25% door te voeren en vervolgens de normale jaarlijkse verhoging te hanteren

Anders ligt het bij de begraafrechten; dit zijn de bedragen die in rekening worden gebracht bij het daadwerkelijk begraven. Uit berekeningen van het gemeentebedrijf komt naar voren dat een gemiddelde begrafenis voor hen 12 uur werk betekent. Dit is het graven van het graf, het weer dichten, het verwijderen van overtollige grond, het wachten voor en tijdens de uitvaart en de reistijd. In de begroting 2006 is een bedrag van € 69.370 opgenomen voor dit onderdeel (Uitgegaan is van 125 begrafenissen. Er vindt een eindafrekening plaats). Voor de kosten van administratieve verwerking (welke bij de afdeling Publiekszaken liggen) is € 57.000 opgenomen. Totaal is dat € 126.370. Wanneer we uitgaan van 125 begrafenissen zouden de begraafrechten € 1000 moeten bedragen. Dit terwijl een begraafrecht in 2006 € 336 kost. Voorgesteld wordt hier gezien de grote kostenstijging echter niet toe over te gaan. Voorgesteld wordt wel de rechtstreekse kosten van het gemeentebedrijf in rekening te brengen. Dit betekent dat voor dit onderdeel de kosten per begrafenis in 2006 ongeveer € 550 bedragen.

Voorstel:

Om op korte termijn meer kostendekkend te kunnen werken worden de begraafrechten nu reeds verhoogd naar € 550 en de komende twee jaar de reeds afgesproken verhoging van 25% door te voeren en vervolgens de normale jaarlijkse verhoging te hanteren.

Hoofdstuk 3 Onderhoud

De kosten

In eerste instantie is het de rechthebbende zelf die de verplichting heeft de grafbedekking behoorlijk te onderhouden of te herstellen. Wel biedt de Gemeente Eemshoek de mogelijkheid het onderhoud of schoonhouden van graven af te kopen. Op dit moment heeft de gemeente ongeveer 1000 graven in onderhoud en/of maakt ze schoon. De leges van schoonhouden bedragen in 2006 € 54 en voor onderhoud € 128 per jaar (dit is inclusief schoonhouden). Voor het schoonhouden is door het gemeentebedrijf jaarlijks 490 uur in de begroting opgenomen. Dit is in totaal een bedrag van € 22.843. Het overige wordt gebruikt voor het daadwerkelijke onderhoud.

Als de rechthebbende aangeeft het schoonhouden danwel onderhoud af te willen kopen dan wordt twintigmaal het jaarbedrag in rekening gebracht. Dit betekent voor de gemeente dat zij de verplichting op zich heeft genomen het onderhoud of het schoonhouden te verzorgen voor onbepaalde tijd. De opbrengsten van deze posten worden gestort in de voorziening "afkoopsom graven". Op 1 januari 2006 was deze voorziening gevuld tot € 426.551. De renteopbrengsten worden ingezet voor het daadwerkelijke onderhoud en schoonhouden van begraafplaatsen (in 2006 € 25.000).

Begripsomschrijving

Volgens de verordening bestaat het product 'onderhoud' uit: het in goede staat houden van op een graf geplaatste voorwerpen, versieringen of beplantingen en van een in een graf geplaatste grafkelder. Ook vernieuwing, herstellen en schoonhouden worden hieronder begrepen.

Het product 'schoonhouden' bestaat uit het verzorgen van op een graf geplaatste voorwerpen, versieringen of beplantingen, waaronder niet begrepen vernieuwing of herstelling. Tevens wordt hieronder verstaan het verrichten van enig verfwerk.

In tegenstelling tot wat algemeen wordt aangenomen maakt grasmaaien onderdeel uit van het reguliere onderhoud van de begraafplaats. Dit omdat het ondoenlijk en zelfs onwenselijk is om het ene graf wel te maaien en het andere niet. Dit komt het beheer van de begraafplaats niet ten goede. In de verordening is deze mogelijkheid echter wel genoemd, maar is nooit toegepast. Voorgesteld wordt dan ook deze post te laten vervallen en in de nieuwe verordening een nieuwe begripsomschrijving op te nemen. Hierbij wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen soorten graven (liggende danwel staande steen; al of niet een graftuin). Dit omdat het uitvoeren hiervan behoorlijke administratieve lasten met zich meebrengt en in de praktijk tot nu toe niet is toegepast.

Voorstel:

Een nieuwe verordening te maken met daarin heldere omschrijvingen van definities en daarop de legesverordening en beschikkingen aanpassen.

Niet meer aanbieden

Een keuze die gemaakt kan worden is om de producten 'onderhoud' en 'schoonhouden' niet meer aan te bieden. Dit betekent wel dat de gemeente verantwoordelijk blijft voor de ongeveer 1000 graven waarvoor het onderdeel schoonhouden in het verleden is afgekocht.

Gezien de eerder gemaakte keus voor het niet meer aanbieden van het eeuwigdurend grafrecht wordt voorgesteld het product afkoop onderhoud niet meer aan te bieden. Immers wanneer men niet meer eeuwigdurend een grafrecht kan kopen zal er ook geen behoefte meer bestaan aan het afkopen van dit recht. Overigens zal het onderdeel onderhoud een belangrijk deel blijven uitmaken van de werkzaamheden, aangezien in het verleden een groot aantal contracten is afgesloten.

Het aanbieden van een contract voor schoonhouden blijft bestaan. Men kan dit jaarlijks aangaan of dit onderdeel afkopen gedurende de periode van huur van het graf. De opbrengsten hiervan zullen niet meer in de voorziening 'afkoopsom graven' worden gestort maar er zal een andere oplossing gevonden moeten worden.

Voorstel:

Het onderdeel afkoop onderhoud niet meer aan te bieden. De opbrengsten van het afkopen van het onderdeel schoonhouden niet meer in de voorziening afkoopgraven storten, maar hier een andere oplossing voor te zoeken.

Inzet voorziening afkoopsom graven

Zoals u hebt kunnen lezen is er een voorziening "afkoopsom graven" welke gevuld is met de opbrengsten uit de afkoop van de posten onderhoud en schoonhouden. Jaarlijks wordt de rente gebruikt om een deel van de kosten voor het onderdeel begraven te betalen. Omdat de gelden in een voorziening zijn ondergebracht is er een behoorlijk bedrag ontstaan. Dit bedrag is bedoeld voor het onderhouden en schoonhouden van graven. Voorgesteld wordt de rente niet meer jaarlijks aan de exploitatie toe te voegen maar aan de voorziening.

Het herstellen van graven brengt behoorlijke kosten met zich mee, daarom ligt het voor de hand een deel van de voorziening in te zetten voor dit onderdeel. Immers, men heeft ook ooit betaald voor het onderhoud. Daarom is het wenselijk om te inventariseren wat de onderhoudsstaat is van de door de gemeente in onderhoud genomen graven. Daarbij is het uitgangspunt dat de kosten van het onderhoud rechtstreeks worden geboekt ten laste van de voorziening.

Voorstel:

Een inventarisatie te maken van de onderhoudsstaat van de graven welke bij de gemeente in onderhoud zijn gebracht. Daarna een berekening te maken ten behoeve van de financiële dekking en een deel van de voorziening "afkoopsom graven" in te zetten om graven op te knappen. De jaarlijkse rente van de voorziening toevoegen aan de voorziening wegens aanpassing van de contante waarde.

Verval en onderhoud

Wanneer het onderhoud en het schoonhouden niet door de gemeente wordt uitgevoerd en de nabestaanden voeren zelf ook geen onderhoud uit, zal er beleid moeten worden ontwikkeld hoe om te gaan met deze gevallen. Het gaat hierbij om het aanschrijven van nabestaanden bij verval, beschadiging of dreigende beschadiging en het ruimen van grafmonumenten.

Voorstel:

In de nieuwe verordening uitvoering te geven aan het beleid rond aanschrijven van nabestaanden bij verval, beschadiging of dreigende beschadiging en het ruimen van grafmonumenten

Hoofdstuk 4 Cultuurhistorie

Cultuurhistorisch erfgoed

Zoals in de inleiding al is aangegeven is er de laatste jaren weer meer aandacht gekomen voor ons cultuurhistorische erfgoed. Niet alleen wanneer het gaat om gebouwen, maar ook als het gaat om oude graven. De begraafplaatsen in onze gemeente herbergen veel oude graven, welke een belangrijke waarde hebben doordat ze een deel van de geschiedenis van een streek weergeven. De graven zijn echter vaak oud en het is in veel gevallen moeilijk na te gaan of er nog recht-hebbenden zijn en zo ja wie. Dit is in het verleden niet goed bijgehouden. Voorge-steld wordt deze graven met minimale middelen toch te bewaren en waar nodig te herstellen. Hierbij zou met hulp van instanties als de Stichting Oud Groninger Ker-ken en Landschapsbeheer graven opgeknapt kunnen worden. Het gaat hierbij vaak om zaken als het weer rechtzetten van stenen en het schilderen van inscripties. Wellicht kan dit via dorpsverenigingen lopen. De kosten zitten dan met name in materiaal, begeleiding en voorlichting. De Stichting Oud Groninger Kerken en Landschapsbeheer hebben hier al veel ervaring mee opgedaan. De mogelijkheid bestaat om met een nader te bepalen begraafplaats te beginnen en te onderzoe-ken of er vrijwilligers zijn die zich met enige professionele hulp (van bijvoorbeeld Landschapsbeheer) willen inzetten voor het opknappen van vervallen graven. Daarnaast bestaan er wellicht mogelijkheden om uitkeringsgerechtigden in te zet-ten op de wijze zoals bij het "schoffelpject".

Voorstel:

Onderzoek te doen naar de mogelijkheden om op een nader te bepalen begraaf-plaats vrijwilligers in te zetten voor het zoveel mogelijk herstellen van graven en daarbij tevens kijken naar de mogelijkheden van inzet van uitkeringsgerechtigden. Hiervoor op zoek te gaan naar subsidiemogelijkheden.

Hoofdstuk 5 Asverstrooiing

Strooiveld

De Wet op de lijkbezorging biedt ook de mogelijkheid tot het verstrooien van de as. Bij de afdeling Publiekszaken zijn meerdere malen verzoeken voor verstrooiing van as binnengekomen. Voor elk verzoek wordt een advies geschreven voor het College van Burgemeester en Wethouders. Het advies is altijd positief en kan door betrokkene uitgevoerd worden. In de Algemeen Plaatselijke Verordening wordt de mogelijkheid geboden voor het verstrooien van as voor incidentele verzoeken op een voor de overledene dierbare plaats.

Voorstel:

De beheersverordening uit te breiden met de begripsomschrijving 'strooiveld'. Op begraafplaatsen een gedeelte als permanent terrein aanwijzen waar as verstrooid kan worden. De nadere regels voor de graven, asbezorging en grafbedekkingen dienen hierop vervolgens aangepast te worden.

Samenvatting

In deze notitie is ingegaan op diverse aspecten rond de materie begraafplaatsen. Hierbij is getracht een aantal richtinggevende adviezen te geven om een aantal onduidelijkheden uit het verleden op te lossen en er voor te zorgen dat er eenduidige regelgeving komt welke voor de komende jaren voldoende garantie biedt voor een goede uitvoering van ons beleid rondom begraven.

De volgende voorstellen worden gedaan:

1. Alleen grafstenen ruimen wanneer dit vanuit beheerstechnische overwegingen wenselijk is en voorlopig niet over te gaan tot het ruimen van een graf;
2. De begraafplaats van Oosternieland niet meer uit te breiden en tevens een onderzoek te doen naar uitbreidingsmogelijkheden dan wel alternatieven voor de begraafplaats in Uithuizermeeden;
3. Niet meer het eeuwigdurende grafrecht aan te bieden maar graven alleen nog aan te bieden voor 30 jaar en de mogelijkheid te bieden om dit steeds te verlengen met 10 jaar. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de kosten voor een grafrecht voor 30 jaar € 600 bedragen (het huidige tarief voor eeuwigdurend) en voor verlenging per 10 jaar €200;
4. Alleen nog graven uit te geven bij directe begraving. Verwerven van een dubbel graf voor samenwonenden is mogelijk;
5. De kosten van verwerven van een graf niet verder te verhogen. D.w.z. de komende twee jaar de reeds afgesproken verhoging van 25% door te voeren en vervolgens de normale jaarlijkse verhoging te hanteren;
6. Om op korte termijn meer kostendekkend te kunnen werken worden de begraafrechten nu reeds verhoogd naar € 550 en de komende twee jaar de reeds afgesproken verhoging van 25% door te voeren en vervolgens de normale jaarlijkse verhoging te hanteren;
7. Een nieuwe verordening te maken met daarin heldere omschrijvingen van definities en daarop de legesverordening en beschikkingen aanpassen;
8. Het onderdeel afkoop onderhoud niet meer aan te bieden. De opbrengsten van het afkopen van het onderdeel schoonhouden niet meer in de voorziening afkoopgraven storten, maar hier een andere oplossing voor te zoeken;
9. Een inventarisatie te maken van de onderhoudsstaat van de graven welke bij de gemeente in onderhoud zijn gebracht. Daarna een berekening te maken ten behoeve van de financiële dekking en een deel van de voorziening "afkoopsom graven" in te zetten om graven op te knappen. De jaarlijkse rente van de voorziening toevoegen aan de voorziening wegens aanpassing van de contante waarde.
10. In de nieuwe verordening uitvoering te geven aan het beleid rond aan-schrijven van nabestaanden bij verval, beschadiging of dreigende beschadiging en het ruimen van grafmonumenten;
11. Onderzoek te doen naar de mogelijkheden om op een nader te bepalen begraafplaats vrijwilligers in te zetten voor het zoveel mogelijk herstellen van

- graven en daarbij tevens kijken naar de mogelijkheden van inzet van uitkeringsgerechtigden. Hiervoor op zoek te gaan naar subsidiemogelijkheden;
12. De beheersverordening uit te breiden met de begripsomschrijving 'strooiveld'. Op begraafplaatsen een gedeelte als permanent terrein aanwijzen waar as verstrooid kan worden. De nadere regels voor de graven, asbezorging en grafbedekkingen dienen hierop vervolgens aangepast te worden.